

A laki református lelkészek és consistórium úgy látjuk, mindig törekedett az igazságosságra. Nemest és nem nemest, szegényt és gazdagot egyaránt elítélték. Nem tettek kivételt a consistórium tagjaival, és azok rokonságával sem. Ennek igazolásául elég megnéznünk az alábbi névsort, mely az ún. „visszaesőket”, a többszöri vétkezőket mutatja betűrendben. (Dólt betűkkel szedjük a consistórium tagokat.) Ns. Adorján Mihály káromkodás, Ns. Balogh István káromkodás, Bal Pataki Julianna paráznalkodás, Ns. Debretzeni Anna paráznalkodás, Ns. Fazekas István káromkodás, Horváth István házastársi összekülönbözés, Öreg Ns. Kondás Deli István lopás, Ns. Nagy István lopás, Ns. Ifjú Nagy István lopás, Ns. Nagy György részegség, Ifjú Pap András káromkodás, Szüts Erzsébet lopás, Ns. Vitárius László káromkodás, Varga Kató lopás, Ns. Zilahi Cs. József hamisesküvés. A többszöri vétkezők 66,6%-a nemesi származású. Közülük öt családból kerültek ki consistórium tagok a XVIII. században.

A consistórium igazságosságra törekvését legjobban mutatja a Ns. Zilahi Cs. József esete, aki bár maga is tagja volt e testületnek, mégis többször elítélték. „Zilahi József Úr, mivel előre vakmerőlegesen megesküdött, hogy 8 Rudnál nem több azon Szőlő Föld, amely a mérés után 9-nél, tíznél is nagyobb lett, ezért a Gyülekezetet meg kell kövesse.” (1759) 1762-ben ugyancsak eklézsiakövetésre utasították, mert a prédikátort hamislelkűséggel vádolta, s ismételen „hamisan eskütt.” Az eset különlegessége, hogy Zilahi édesapja Zilahi Cs. János 1730-ban Zilah városából jött fel Lakra, mint prédikátor. Testvére ugyancsak lelkész volt, 1782-től éppen Lak községben.

Amikor a consistórium már nem tudott a többszöri visszaesőkre hatni, akkor a vétkezők tudomására hozta, hogy legközelebb a Nemes Tekintetes Vármegye kezére (azaz törvényre) adja őket. Ilyen esetről olvashatunk 1782-ben, amikor a visszaesőket *alba levél* adásra kötelezték: „Alább megnevezett Személyek jelentjük, valahol illik, hogy már egy néhány rossz tselekedetben találtatván lopásban, egyebekben és e szerént mind Belső, mint Külső Birák Uraiméknak sok bajok volt velünk; azért hogy több bajok, hogy ne lenne velünk és életünket meg jobbítanánk, tehát arra kötelezzük Magunkat ezen Albánk erejével, a Nemes Consistórium előtt, hogy ha többé az eddig való meg feledkezésünkhöz hasonlókat tselekszünk, a Tekintetes Nemes Vármegye kezéhez adjanak Birák Uraimék bennünket ezen albánkkal egyben. Szüts Erzsébet, Nagy István, Ifjú Nagy István.”

A templomi helyes viselkedés szorgalmazására 1763-ban ezt olvashatjuk a jegyzőkönyvben: „Senki ezután a Templomban sem szóval, sem veszekedéssel ne botránkoztasson, se mások bántására ne szöjjön vagy ne kiáltozzon, mert valaki ez után tapasztaltatik vagy Nemes vagy Nemptelen légyen, büntetést el nem kerülheti.”

Két ilyen esetet is találunk 1767-ből és 1787-ből. Az egyiket így örökítette meg a protokollum: „Idős és Ifjú Bassó Mihály Feleségeik a Templombéli Széken Ülés miatt összeve háborodván, kívül osztán illetlen beszédekkel egymást illették.” Mivel nyilván első alkalommal történhetett meg velük, a consistorok a paróchián békéltették meg őket, előttük követték meg egymást.

Az eklézsiakövetés a visszaesések ellenére komoly hatást gyakorolt a vétkezőkre. Mindenképpen szegényt jelentett. A szegény nemegyszer igen látványosan is érzékelhető volt: „Konyha Pál iszonyú káromkodásáról, Kondás Deli István hamis esküvésről sűrű könny hullatások között mindketten meg esett Bűnökről mind a jó Istent, mind a Szent Gyülekezetet megbékéltették.” (1759)

A szegényt bizonyítja, hogy egy esetben, 1758-ban, valaki még a nevét is kivakarta a jegyzőkönyvből.

Varga Gábor

HÍREK

Nemzetiségi találkozó Bánkon...

A hazánkban élő szlovákok immár hagyománynak számító augusztusi „seregszemléje”-t, 24. alkalommal tartották meg a Nógrád megyei Bánkon. A rangos esemény, melyre határainkon túlról is érkeztek, ökumenikus istentisztelettel vette kezdetét. A felvonuláson a falu főutcáján 23 együttes több száz táncosa, dalosa, zenésze roptatja a táncot. Vasárnap a faluban címmel a helyi szabadtéri színpadon mutatkoztak be a művészeti csoportok. A kirakodóvásárt, sztrapaćskafőzést sem nélkülöző vigadalom nemzetiségi bállal zárult.

Szabó Sándor felvétele – MTI

